

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. I 19. STOLJEĆE

ŠKOLSKA GODINA: 2016. / 2017.

UTORAK, 7. ožujka 2017.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispit u upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koji je ruski vladar prikazan na karikaturi?

1	
---	--

- A. Nikola II.
- B. Ivan VI.
- C. Aleksandar II.
- D. Petar I. Veliki

2. Koje je godine osnovano Hrvatsko kraljevsko vijeće (prva hrvatska vlada)?

1	
---	--

- A. 1790. godine
- B. 1776. godine
- C. 1767. godine
- D. 1765. godine

3. U kojem je gradu 1775. potpisan sporazum između Dubrovačke Republike i Rusije?

1	
---	--

- A. Bologna
- B. Pissa
- C. Livorno
- D. Firenca/Firenza

4. Tko je autor djela *Die Schloser bei Krapina/Tvrđave oko Krapine*?

1	
---	--

- A. Antun Mihanović
- B. Adam Oršić
- C. Nikola Škrlec Lomnički
- D. Ljudevit Gaj

5. Koje je godine osnovana Kraljevina Ilirija?

- A. 1809. godine
- B. 1815. godine
- C. 1816. godine
- D. 1817. godine

1	
---	--

6. Tko je izdao prvo djelo s nazivom *enciklopedija* u naslovu?

- A. Pavao Skalić
- B. Ruđer Bošković
- C. Ivan Moller
- D. Ivan Ungnad

1	
---	--

7. Kada se na Markovom trgu dogodio sukob vojske i pristaša Narodne stranke u kojem je poginulo 13 osoba kojima je podignut spomenik prikazan na slici?

- A. srpanj 1842.
- B. srpanj 1845.
- C. srpanj 1848.
- D. srpanj 1849.

1	
---	--

8. Koji je europski vladar/vladarica Osmanlijsko Carstvo nazvao „bolesnikom na Bosporu“?

- A. car Nikola I.
- B. car Franjo Josip I.
- C. car Napoleon III.
- D. kraljica Viktorija

1	
---	--

9. Tko je 1836. pokrenuo *Srpsko dalmatinski almanah*/ *Serbsko-dalmatinski almanah*?

- A. Petar Preradović
- B. Božidar Petranović
- C. Ante Kuzmanić
- D. Antun Kaznačić

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Osobi pridruži njegovo otkriće/postignuće.

3	
---	--

1. _____ Jethro Tull

2. _____ John Harrison

3. _____ Robert Fulton

A. patentirao stroj za pređu kudjelje

B. izradio transformator

C. otkrio zakon termodinamike

D. napravio prvi kronometar

E. konstruirao telegraf

F. izumio čelični plug

11. Osobi pridruži događaj/pokret u kojem je sudjelovao.

3	
---	--

1. _____ Emile Zola

2. _____ George Gordon Byron

3. _____ William Butler Yeats

A. Grčki ustanak

B. Španjolski ustanak u Cadizu

C. Risorgimento

D. Dreyfusova afera

E. Mlada Europa

F. keltski preporod

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

12. Navedite ime i prezime vođe zaporoških kozaka, švedskih saveznika, u bitci kod Poltave 1709. godine.

1	
---	--

13. Koji je potpuno novi grad izgrađen na području Vojne krajine 1748. godine?

1	
---	--

14. Kako se zvala tajna organizacija za oslobođenje Grčke osnovana u Odesi 1814.?

1	
---	--

15. Kako se zvao jedan od glavnih hrvatskih prosvjetitelja u doba Josipa II., pravnik i gospodarski stručnjak, istaknuti član Hrvatskog kraljevskog vijeća, veliki župan Zagrebačke županije te vrhovni nadzornik škola u Hrvatskoj?

1	
---	--

16. Koje je godine sagrađena i otvorena opatijska vila *Angiolina* čime započinje povijest turizma u Opatiji?

1	
---	--

17. Kako se zvao časopis pokrenut u preporodnom duhu 1844. u Zadru?

1	
---	--

18. U kojem je mjestu bilo središte pukovnije u kojoj je kao krajiški pukovnik služio Josip Jelačić prije imenovanja za bana?

1	
---	--

19. Koja je ženska osoba, pristaša ilirskog pokreta, prikazana na sredini slike/ svečanog zastora *Hrvatski narodni preporod* Vlahe Bukovca ?

1	
---	--

20. Kada je ban Jelačić u Hrvatskoj proglasio Oktroirani (nametnuti) ustav?

1	
---	--

_____ (mjesec i godina)

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

21. Kronološki poredajte navedene događaje.

A. _____ osnovano sveučilište u Moskvi

2	
---	--

B. _____ osnovano sveučilište Harvard (najstarije u SAD-u)

C. _____ osnovana Vojna akademija – Theresianum

D. _____ osnovana Akademija znanosti u Berlinu

22. Kronološki poredajte hrvatske banove/banske namjesnike

2	
---	--

- A. _____ ban I. Erdödy
- B. _____ ban Vlašić
- C. _____ ban. namjesnik M. Vrhovac
- D. _____ ban Haller

23. Kronološki poredajte navedene događaje.

2	
---	--

- A. _____ objavljena gramatika V. Babukića
- B. _____ objavljen putopis *Pogled u Bosnu* M. Mažuranića
- C. _____ objavljena gramatika A. Mažuranića
- D. _____ objavljena *Horvatska domovina* A. Mihanovića

V. U sljedećim zadacima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed zbivanja u Hrvatskoj 1848.?

1	
---	--

- A. Josip Jelačić svečano instaliran/ustoličen za bana → Hrvatski sabor Jelačiću povjerio izvanredne/“diktatorske“ ovlasti → u Međimurju uspostavljena hrvatska vlast → osnovano Bansko vijeće
- B. u Međimurju uspostavljena hrvatska vlast → osnovano Bansko vijeće → Josip Jelačić svečano instaliran/ustoličen za bana → Hrvatski sabor Jelačiću povjerio izvanredne/“diktatorske“ ovlasti
- C. osnovano Bansko vijeće → Josip Jelačić svečano instaliran/ustoličen za bana → Hrvatski sabor Jelačiću povjerio izvanredne/“diktatorske“ ovlasti → u Međimurju uspostavljena hrvatska vlast
- D. osnovano Bansko vijeće → Josip Jelačić svečano instaliran/ustoličen za bana → u Međimurju uspostavljena hrvatska vlast → Hrvatski sabor Jelačiću povjerio izvanredne/“diktatorske“ ovlasti

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja iz povijesti Osmanlijskog Carstva.

A. ukinut janjičarski red → proglašen Hatišerif od Gilhane → ukinut Hercegovački pašaluk → ubijen sultan Selim III.

1	
---	--

B. ubijen sultan Selim III. → ukinut janjičarski red → proglašen Hatišerif od Gilhane → ukinut Hercegovački pašaluk

C. proglašen Hatišerif od Gilhane → ukinut Hercegovački pašaluk → u ubijen sultan Selim III. → ukinut janjičarski red

D. ukinut Hercegovački pašaluk → proglašen Hatišerif od Gilhane → u ubijen sultan Selim III. → ukinut janjičarski red

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

(....) Carigrad bi bio ujedinjen sa Trakijom, Makedonijom, Bugarskom i sjevernom Grčkom u ponovno oživljeno Bizantsko Carstvo (....). U zamjenu Austrija bi dobila zapadni Balkan-Srbiju, Bosnu, Hercegovinu, dijelove Dalmacije pod Venecijom, koja bi, za uzvrat, dobila Moreju i strateške otoke, Kretu i Cipar. Čak i Francuska (....) bila je upletena u taj plan (...). Francuska bi bila zadovoljna sa Sirijom i Egiptom, zahvativši konačno levantsku trgovinu, dijeleći je možda samo s Engleskom, ako do toga dođe.

A. Koji je ruski vladar/vladarica osmislio opisani plan?

1	
---	--

B. Protiv kojeg carstva je taj plan bio usmjeren, odnosno koje je carstvo trebalo biti podijeljeno na opisani način?

1	
---	--

C. Pod kojim je nazivom poznat taj nikad ostvareni plan?

1	
---	--

27. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

(...) 4.VIII. (...) je princ Hildburghausen s 15 000 kršćanskih vojnika krenuo u Bosnu te opsjeo tvrđavu pučki zvanu Banja Luka. Nju je tukao topovima i drugim ratnim spravama punih 15 dana uz veoma oštre juriše, ali ju ipak nije mogao zauzeti, a još manje izbaciti Turke iz nje (...) Konačno je Turčin odnio pobjedu, mada ih je veći dio pao, jer se naša vojska morala povući preko Save u Slavoniju na veliku svoju sramotu.

A. Navedite ime i prezime autora navedenog opisa?

1	
---	--

B. Koje godine se dogodio opisani sukob habsburške i osmanlijske vojske?

1	
---	--

C. Tko je vodio osmanlijsku vojsku sastavljenu od bosanskih postrojbi u opisanom sukobu?

1	
---	--

28. Pozorno pročitajte stihove i odgovorite na pitanja.

*(...) Nego (kaj bolje naj srce rani
Onog koj mater svoju ne brani!)
Z slamicum kitu nosi povitu,
A glavu z črnum pečum pokritu,
Ter tak žalostna sim-tam se trudi,
Hoće da sinke svoje prebudi;
Ali kad vidi nje tvrdno spati,
I za zlo vreme ništa ne znati,
Sebe pak samu v tulikoj tmici
Kad se premisli kakti v temnici, -
Kaj bu sad delat? v srcu se pita
Ter na kolena tužna se hita,*

*(...)Narod se drugi sebi raduje,
A z menum sinko moj se sramuje;
Vre i svoj jazik zabiti Horvati
Hote ter drugi narod postati;
Vnogi vre narod sam svoj zameće,
Sram ga j 'ak stranjski „Horvat“ mu reče,
Sam proti sebi je l' ne štije,
I ovak slepec sam sebe truje (...)*

A. Tko je autor navedenih stihova?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

B. Pod kojim je naslovom poznata pjesma/elegija kojoj su dio navedeni stihovi?

1	
---	--

C. Koje godine je ta pjesma/elegija napisana? _____

1	
---	--

VII. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Pozorno proučite kartu Ilirskih pokrajina i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se nazivala upravna cjelina (pokrajina) Ilirskih pokrajina označen na karti vertikalnim linijama?

1	
---	--

B. Kako se nazivao upravna cjelina (pokrajina) Ilirskih pokrajina označen na karti vodoravnim linijama?

1	
---	--

C. Kojim je brojem na karti označen grad koji je bio središte Ilirskih pokrajina?

1	
---	--

30. Pozorno proučite kartu Europe nakon Bečkog kongresa i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koja dinastija vraćena na prijestolje u državama označenim na karti vertikalnim linijama?

1	
---	--

B. Kako se zvalo novonastalo kraljevstvo označeno na karti vodoravnim linijama?

1	
---	--

C. Navedite naziv/ime obnovljene države označene na karti kosim linijama?

1	
---	--

31. Pozorno proučite kartu Kraljevine Italije 1870. godine i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koje je godine teritorij označen na karti vertikalnim linijama priključen Kraljevini Italiji?

1	
---	--

B. Kako se zvala talijanska zemlja označena na karti vodoravnim linijama?

1	
---	--

C. Kojim je brojem označen grad koji je bio prva prijestolnica/ glavni grad Kraljevine Italije nakon proglašenja ujedinjenja (1861.)?

1	
---	--
